

Inspektionsrapport
från Skolverket
54-2007:3366

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Mikaelskolan i Sollentuna

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Föreningen Mikaelsskolan
Ebba Brahes väg 1
192 69 SOLLENTUNA

2008-08-19
1 (3)
Dnr 54-2007:3366

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Mikaelsskolan i Sollentuna kommun

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Mikaelsskolan i Sollentuna kommun. Besök gjordes i skolan den 12 och 13 februari 2008.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre huvudområden: Kunskaper, Normer och värden samt Ledning och kvalitetsarbete. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 19 november 2008 ska Föreningen Mikaelsskolan redovisa till Skolverket, enheten i Stockholm vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Mikaelsskolan arbetar inom flera områden målinriktat för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen. Skolans lärare samverkar i hög grad för att skapa en god miljö för utveckling och lärande.

I skolans kristna profil finns en särskild kursplan såväl i kristendomskunskap som i livskunskap. Här ingår även gudstjänster (höst, advent, påsk, skolavslutning) som är obligatoriska att delta i, men eleverna behöver inte delta aktivt. I övrigt kan inspektörerna inte se annat än att undervisningen är allsidig och saklig.

Det bedrivs enligt inspektörerna ett gott värdegrundsarbete på skolan. Eleverna trivs och känner sig trygga med varandra och sina lärare. Studiemiljön präglas av lugn och ro med fokus på utveckling och lärande.

Inspektörerna bedömer att utbildningen vid Mikaelsskolan inte helt uppfyller kravet att ge eleverna de kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar grundskolan. Bedömningen grundar sig på att skolan inte genomför språkval i enlighet med författningarna. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och driver det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan. Inspektörerna bedömer dock att rektorns pedagogiska ledarskap bör förbättras avseende uppföljning och utvärdering av skolans resultat.

Mikaelsskolan har goda rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Under inspektionen framkommer att många elever på skolan är i behov av särskilt stöd. Enligt rektorn söker sig dessa elever till skolan vilket gör att skolans lärare och specialpedagogiska resurser inte räcker till utan måste lösas organisatoriskt genom olika elevgrupperingar för att ges möjlighet att nå de nationella målen.

Skolans kvalitetsarbete fungerar i flera avseende väl men skolans kvalitetsredovisning uppfyller dock inte förordningens krav.

Brister som måste åtgärdas

Skolverket bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skriftliga omdömen upprättas inte i enlighet med förordningen (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 9 § grundskoleförordningen).
- De felaktigheter som konstaterats i hanteringen av betygs katalogen måste rättas till och rutiner skapas så att de upprättas på ett korrekt och rättssäkert sätt (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 11 §).
- Skolan utarbetar inte åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolan uppfyller inte förordningens krav på delaktighet vid upprättandet av likabehandlingsplanen (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).

- Skolan genomför inte språkval i enlighet med författningarna (9 kap. 2 § skollagen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3, 3 a, 4 och 5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolans uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen utifrån läroplan och kursplaner bör förbättras.
- De individuella utvecklingsplanerna bör förbättras så att det framgår vilket ansvar skolans har för att eleven ska nå uppsatta mål.
- Skolan bör förbättra organiseringen av undervisningen så att alla elever ges förutsättningar att nå de nationella målen.
- Skolan bör öka andelen personal med en utbildning för den verksamhet de i huvudsak ska bedriva.
- Rektorn bör ta ett större ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Marie Wiberg-Svensson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också enhetschefen Carl-Gustav Sidenqvist och undervisningsråden Gunnel Eriksson, Anna Rydin och Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Sollentuna kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Mikaelskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–9

Grundsärskola årskurs 1–10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Mikaelskolan den 12 och 13 februari 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets tredje inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 1986. Den senaste inspektionen av skolan gjordes 1997 (beslut 9 april 1997 dnr 96:2136). I Skolverkets beslut fick Mikaelskolan fortsatt godkännande och rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Inspektionen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar, skolans elevvårdsteam där skolsköterskan ingår samt företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser (förutom årskurs 8 som hade praktisk yrkesorientering (PRAO) vid inspektionstillfället) och verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningen.

Huvudmannen för Mikaelskolan har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Sollentuna kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Skolan deltar i Våga visa¹, Pilen, kommunal kundundersökning (enkäter till elever, föräldrar och personal), kommunala prov i svenska och matematik åk 3 och 8 samt skickar in en sammanställning av kunskapsresultaten för årskurs 5 i alla ämnen. Sollentuna kommun tar även del av skolans kvalitetsredovisning. Kommunpolitiker gör också verksamhetsbesök.

Beskrivning av Mikaelsskolan

Mikaelsskolan	Antal elever
Förskoleklass	13
Grundskola	123
Grundsärskola	1

Källa: Skolans egna uppgifter januari 2008

Mikaelsskolan är en fristående skola belägen i Sollentuna kommun. Efter beslut om godkännande att bedriva grundskoleverksamhet av kommunens skolstyrelse den 20 februari 1986 (dnr 37-146/88) startade skolans verksamhet höstterminen samma år. Enligt regeringsbeslut den 22 december 1988 berättigades Mikaelsskolan till statsbidrag. Huvudmannen ansökte senare om rätt att sätta betyg och beviljades enligt Skolverkets beslut den 18 februari 2000 (dnr 99:2566) rätt att anordna prövning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. I ett av Skolverket meddelat underrättelsebeslut den 2 februari 2000 (dnr 99:2566) har huvudmannen godkännande att bedriva förskoleklass i anslutning till skolan. Skolverket godkände även Mikaelsskolan som en fristående grundsärskola i Sollentuna kommun enligt omprövningsbeslut den 5 februari 2007 (dnr 2007:355). Godkännandet avser årskurserna 1–10 med rätt till bidrag från den 1 juli 2007.

Skolans inriktning är konfessionell med grund och profil i den evangeliskt kristna tron. Undervisningen på Mikaelsskolan följer Läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94).

Huvudman för skolan är Föreningen Mikaelsskolan med organisationsnummer 814800-8330. Det är en ideell förening som drivs av föräldrar.

Mikaelsskolan startade sin verksamhet läsåret 1986/87.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 136 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Sollentuna kommun, men skolan har även ett stort antal elever från Upplands Väsby kommun.

¹ Våga visa är ett samarbete mellan sju kommuner inom utbildningsområdet. Det innehåller fyra delområden; självvärdering, observationer, kundundersökningar, tester och prov.

Personalen är indelad i två arbetslag. Ett för förskoleklassen och årskurs 1–5 samt ett för årskurs 6–9.

Totalt finns 10 klasser inklusive förskoleklassen på skolan. Skolan har en musikklass med elever från årskurs 4–6. Verksamheten leds av en rektor. Rektorn, de två arbetslagsledarna, specialläraren, elevvårdsansvarige samt en administratör utgör skolans ledningsgrupp.

Skolan ligger i Rotebro centrum i Sollentuna kommun. Skolbyggnaden delas med två andra skolor. Lokalerna ägs av Sollentuna kommun.

Helhetsbedömning

Mikaelskolan arbetar inom flera områden målinriktat för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen. Skolans lärare samverkar i hög grad för att skapa en god miljö för utveckling och lärande.

I skolans kristna profil finns en särskild kursplan såväl i kristendomskunskap som i livskunskap. Här ingår även gudstjänster (höst, advent, påsk, skolavslutning) som är obligatoriska att delta i, men eleverna behöver inte delta aktivt. I övrigt kan inspektörerna inte se annat än att undervisningen är allsidig och saklig.

Det bedrivs enligt inspektörerna ett gott värdegrundsarbete på skolan. Eleverna trivs och känner sig trygga med varandra och sina lärare. Studiemiljön präglas av lugn och ro med fokus på utveckling och lärande.

Inspektörerna bedömer att utbildningen vid Mikaelskolan inte helt uppfyller kravet att ge eleverna de kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar grundskolan. Bedömningen grundar sig på att skolan inte genomför språkval i enlighet med författningarna. Rektor är väl förtrogen med verksamheten och driver det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan. Inspektörerna bedömer dock att rektorns pedagogiska ledarskap bör förbättras avseende uppföljning och utvärdering av skolans resultat.

Mikaelskolan har goda rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Under inspektionen framkommer att många elever på skolan är i behov av särskilt stöd. Enligt rektor söker sig dessa elever till skolan vilket gör att skolans lärare och specialpedagogiska resurser inte räcker till utan måste lösas organisatoriskt genom olika elevgrupperingar för att ges möjlighet att nå de nationella målen.

Skolans kvalitetsarbete fungerar i flera avseende väl men skolans kvalitetsredovisning uppfyller dock inte förordningens krav.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skriftliga omdömen upprättas inte i enlighet med förordningen (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 9 § grundskoleförordningen).

- De felaktigheter som konstaterats i hanteringen av betygskatalogen måste rättas till och rutiner skapas så att de upprättas på ett korrekt och rättssäkert sätt (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 11 §).
- Skolan utarbetar inte åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Skolan uppfyller inte förordningens krav på delaktighet vid upprättandet av likabehandlingsplanen (2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Skolan genomför inte språkval i enlighet med författningarna (9 kap. 2 § skollagen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3, 3 a, 4 och 5 § § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolans uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen utifrån läroplan och kursplaner bör förbättras.
- De individuella utvecklingsplanerna bör förbättras så att det framgår vilket ansvar skolans har för att eleven ska nå uppsatta mål.
- Skolan bör förbättra organiseringen av undervisningen så att alla elever ges förutsättningar att nå de nationella målen.
- Skolan bör öka andelen personal med en utbildning för den verksamhet de i huvudsak ska bedriva.
- Rektorn bör ta ett större ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.

- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *ansevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge varje elev kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar huvudmannen och skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. Betygsresultat för årskurs 9 i Mikaelsskolan jämfört med samtliga skolor i Sollentuna kommun samt i riket år 2006 och 2007.

	Mikaelsskolan		Sollentuna kommun		Riket	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Andel (i procent) med fullständigt slutbetyg	69,6	85,7	80,5	78,5	76,0	76,1
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	78,3	100	93,0	93,1	89,5	89,1
Meritvärde ²	198,9	228	220,5	221,4	206,8	207,3

Källa: Skolverkets statistik

Kommentar:

Skolan har ansvar för att eleverna inhämtar nödvändiga kunskaper i enlighet med målen i läroplanen och de nationella kursplanerna.

Enligt skolans egna uppgifter bedömdes 100 procent av eleverna uppnå målen i de nationella ämnesproven för årskurs 5 i svenska, matematik och engelska år 2007. År 2006 var resultatet detsamma i svenska och engelska men i matematik uppnådde inte alla elever målen i de nationella ämnesproven. Skolan har även sammanställt kunskapsresultaten i samtliga ämnen för årskurs 5 läsåret 2006/07 som visar på mycket goda resultat.

² Meritvärdet utgörs av summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg (G=10, VG=15 och MVG=20). Det möjliga maxvärdet för varje enskild elev är 320 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet beräknas för de elever som fått betyg i minst ett ämne. Elevernas sammanlagda poäng divideras med antal elever som fått betyg i minst ett ämne.

I de nationella ämnesproven för årskurs 9 år 2007 uppger skolan att 100 procent av eleverna uppnådde målen i svenska, engelska och matematik.

Tabell 1 visar att skolan för alla de redovisade resultatmåttarna når bättre värden än både kommunen och riket år 2007. År 2006 var dock förhållandet det rakt motsatta. Skillnader i resultat mellan pojkar och flickor visar att flickorna hade ett genomsnittligt meritvärde på 230 poäng och för pojkarna var meritvärdet 210. Enligt rektorn och den dokumentation som inspektörerna tagit del av framträder även resultatskillnader mellan de två grupper som eleverna i årskurs 7–9 indelats i från och med läsåret 2007/08.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat* är av god kvalitet. Skolans speciallärare genomför olika diagnoser och tester vars resultat i regel leder till förändring av undervisningen. Utvecklingssamtal erbjuds regelbundet och vid dessa tillfällen redogör läraren för elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling.

Uppföljning av kunskapsresultaten i alla ämnen

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för elev och hemmen samt informera rektorn.

Skolans lärare uppger att de följer upp varje elev och de anser sig ha god kännedom om elevernas kunskapsutveckling. Av de sammanställningar av elevens kunskapsutveckling som inspektörerna tog del av under inspektionsbesöket framkom dock att elevernas kunskapsutveckling inte följs upp i samtliga ämnen. Inspektörerna

bedömer att lärarnas uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen bör förbättras.

Individuell utvecklingsplan

Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Utvecklingssamtalet utmynnar i en individuell utvecklingsplan som upprättas på höstterminen och följs upp och revideras vid nästkommande tillfälle. I slutet av höstterminen skriver lärarna en terminsrapport - en sammanfattning av varje elevs kunskapsutveckling. Föräldrar uppger att man får en bra information och att den individuella utvecklingsplanen följs upp vid utvecklingssamtalet. Inspektörerna har tagit del av ett antal individuella utvecklingsplaner. Flertalet saknar dock en beskrivning av vilka insatser skolan avser att vidta för att eleven ska nå målen. Ansvaret ligger till största del på elev och föräldrar. Inspektörerna bedömer att de individuella utvecklingsplanerna bör förbättras så att det tydligt framgår vilket ansvar skolan har för att eleven ska utvecklas mot de nationella målen.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevens kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området *Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat*:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Bedömning och betygssättning* har god kvalitet. Bedömnings- och betygssamtal förs regelbundet på Mikaelsskolan. För att öka likvärdigheten hjälps lärarna åt att rätta de nationella ämnesproven. Skolans lärare samverkar med och diskuterar bedömning och betygssättning med

andra skolor som ingår i det kristna skolnätverk som skolan är medlem i. Inför betygssättning samtalar i regel lärare och elev och eleven tränas härmed att reflektera över sitt lärande och själv bedöma arbetsprestationerna. Mikaelsskolan har gjort en lokal konkretisering av de nationella målen att uppnå i årskurs 5 och 9.

Betygssättning enligt författningarnas krav

Enligt grundskoleförordningen ska ett skriftligt omdöme ges om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret. Av omdömet ska elevens kunskapsutveckling i ämnet eller ämnesblocket framgå. Dessutom kan de stödåtgärder som har vidtagits framgå. Omdömet ska undertecknas av läraren.

Inspektörerna har tagit del av några skriftliga omdömen som beskriver vad eleven inte uppnått i ämnet. De skriftliga omdömena saknar dock en beskrivning av elevens kunskapsutveckling. Inspektörerna bedömer att de skriftliga omdömena inte motsvarar författningarnas krav.

Betygskatalog

Vid granskning av skolans betygskatalog har inspektörerna noterat att skolan i några ämnen uppgett att eleverna inte nått målet, men i själva verket hade ingen undervisning bedrivits, varför eleverna rimligen inte kan nå målen. Varken rektorn eller företrädare för huvudmannen hade uppmärksammat detta. Inspektörerna bedömer att de felaktigheter som konstaterats i hanteringen av betygskatalogen måste rättas till och att rutiner skapas så att de upprättas på ett korrekt och rätts-säkert sätt.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är saklig och allsidig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området *Genomförande av utbildningen* sammantaget är av god kvalitet även om det enligt nedan finns utrymme för förbättringar. Bedömningen grundar sig på de lektionsbesök och samtal som inspektörerna genomfört med elever och lärare. I Mikaelsskolan ges eleverna oftast goda möjligheter att arbeta för att nå de olika kunskapsformerna läroplanen beskriver, men motsatta exempel ges också. Exempelvis varierar undervisningen från att elever arbetar utifrån eget val av ämne och arbetssätt till att alla elever i klassen gör samma sak. Mikaelsskolan har organiserat undervisningen i mindre grupper för att försöka tillgodose elevernas behov. Exempelvis har skolan under innevarande läsår 2007/08, delat in samtliga elever i årskurs 7, 8 och 9 i två åldersblandade grupper utifrån elevernas lärtstil, behov av struktur och motivation. Formella forum som klassråd och elevråd hålls regelbundet och i skolans elevråd finns elevrepresentanter från och med årskurs 3. Eleverna ges även möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet men enligt både elever och lärare avtar intresset högre upp i åldrarna vilket

Organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer

Verksamheten i grundskolan ska organiseras så att eleverna i huvudsak har en sammanhållen och gemensam studiegång. Elevernas resultat ska fortlöpande följas upp varvid organiseringen av undervisningen omprövas. Verksamheten bör bygga på en genomtänkt pedagogisk planering så att varje elev har möjlighet att nå målen för utbildningen och förverkliga sina möjligheter.

Från och med höstterminen 2007 finns en ”musikklass” som består av elever från årskurs 4–6. Musikklass eleverna är integrerade i sina ordinarie klasser. Schemat för musikklass eleverna är så konstruerat att musiken ligger parallellt med lektioner i exempelvis matematik och svenska och under denna tid, en till två lektionstimmar per vecka, (1 timme per vecka för eleverna i årskurs 4 och 5 och 2 tim per vecka för eleverna i årskurs 6) kan musikeleverna inte delta i nämnda ämnen. Av denna anledning har de elever och föräldrar som valt musikklass fått skriva under ett av skolan upprättat kontrakt där de förbinder sig att ge ”stöd och hjälp i studierna” i de ämnen som eleverna missar. Inspektörerna vill understryka att det är skolan och inte föräldrarna som har ansvar för att eleverna ges förutsättningar att nå de nationella målen. Inspektörerna vill även påtala det olämpliga i att använda kontraktformen med minderåriga elever, då detta saknar rättsverkan.

Under inspektionen framkommer även andra schemakollisioner för eleverna, vilka bl.a. innebär att berörd elev arbetar på egen hand utan lärare under vissa av veckans lektioner. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra organiseringen av undervisningen så att alla elever ges förutsättningar att nå de nationella målen.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid upprättas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Anpassning av verksamheten till elevernas behov* är av god kvalitet. Bedömningen grundar sig på att Mikaelsskolan försöker anpassa undervisningen till varje elevs förutsättningar genom att ge stöd till eleverna, antingen i klassen, enskilt eller i liten grupp. Rektorn är engagerad i elevvårdsarbetet och arbetet inom detta område är välorganiserat. Specialläraren hjälper lärarna med pedagogisk handledning och observationer. Skolan har goda rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Särskilt stöd ges generellt sett i alla ämnen men främst i svenska, matematik och engelska.

Åtgärdsprogram

Från och med den 1 juli 2006 har förändringar införts i förordningen om fristående skolor avseende åtgärdsprogram. Ansvaret har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn ska se till att behoven utreds om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoseas samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Åtgärdsprogram upprättas på Mikaelsskolan för de elever som har svårigheter och när det behövs mer omfattande åtgärder exempelvis då specialläraren är involverad i undervisningen av den enskilde eleven.

Alla elever får en mitterminsrapport där alla ämnen och resultat sammanställs. Vid betygskonferensen anges vilka elever som riskerar att inte nå målen. För de elever som befaras att inte nå målen i ett eller flera ämnen upprättas en handlingsplan för två veckor i taget. Enligt skolan upprättas en handlingsplan för en elev då åtgärderna inte är så "omfattande". Enligt lärarna är det i första hand eleven som ansvarar för hur målen ska nås och arbetet blir i regel en hemläxa men kan även ske tillsammans med lärare på skoltid. Handlingsplanen undertecknas oftast av lärare

och elev, men inte alltid. Vårdnadshavares underskrift saknas på de handlingsplaner som inspektörerna tagit del av.

För de elever som har studiehandledning på modersmålet har varken åtgärdsprogram eller handlingsplan upprättats.

För de elever i Mikaelskolan som bedöms vara i behov av särskilt stöd hos specialläraren upprättas åtgärdsprogram av god kvalitet. Däremot upprättas inte åtgärdsprogram för övriga elever som är i behov av särskilt stöd. För dessa elever skrivs istället de planerade åtgärderna in i en handlingsplan.

Enligt inspektörernas bedömning är handlingsplanen att jämställa med ett åtgärdsprogram och den ska därmed benämnas åtgärdsprogram. Mot bakgrund av vad som framkommer ovan bedömer inspektörerna att skolan inte upprättar åtgärdsprogram för alla elever i behov av särskilt stöd vilket skolan måste åtgärda.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta detta komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Normer och värden* är av god kvalitet. Skolan bedriver ett aktivt och kontinuerligt värdegrundsarbete. Varje läsår inleds med ett temaarbete omkring värdegrunden. Enkätresultat, observationer vid inspektionsbesöket och utsagor från samtliga intervjuade tyder på att skolan utgör en trygg miljö för eleverna. Skolans likabehandlingsplan uppfyller dock inte de krav som ställs på en sådan plan.

Likabehandling

Det råder numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever. Lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barns och elevers rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen ska bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra kränkningar. I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7).

Skolans likabehandlingsplan som inspektörerna tagit del saknar en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Vid framtagandet av planen måste skolan även beakta förordningskravet på barns och elevers delaktighet. Under inspektionsbesöket framkommer att barn och elever vid Mikaelsskolan inte varit delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen. Inspektörerna bedömer att likabehandlingsplanen inte uppfyller författningarnas krav enligt ovanstående punkter vilket skolan måste åtgärda.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna, det vill säga skolan är öppen för alla och urvalet sker efter grunder som är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden,
- om varje elev erbjuds ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i respektive ämne,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,

- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Tillgång till likvärdig utbildning* är av god kvalitet. Utbildningen genomförs i enlighet med författningarnas krav när det gäller omfattning av verksamheten i förskoleklassen, tillgång till modersmålsundervisning, svenska som andraspråk, lokalers och utrustningens ändamålsenlighet samt huruvida undervisningen är kostnadsfri för eleverna och mottagande av elever enligt bestämmelserna. Eleverna uppger att informationen om gymnasiala studier och program inte har varit tillräcklig men i samband med faktagranskningen av rapporten uppger rektorn att studie- och yrkesvägledning sker regelbundet en gång per vecka. Inspektörerna får olika bilder av hur informationen sker och vill påpeka vikten av att skolan tydliggör för eleverna tillgången till studie- och yrkesvägledningen

Valmöjligheter i enlighet med författningarna

Enligt skollagen ska utbildningen i en fristående skola ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svara mot de kunskaper som grundskolan ska ge. Som språkval erbjuds eleverna i Mikaelsskolan franska, spanska, tyska, svenska och engelska. För elever som inte läser tyska, franska eller spanska kan språkvalet innebära att eleven istället för språk har matematik. Inspektörerna bedömer att skolan inte genomför språkval i enlighet med författningarna.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utveckling och kompetens:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området *Personalens utbildning och kompetensutveckling* sammantaget är av mindre god kvalitet. Bedömningen grundar sig på att ett antal lärare på skolan inte har utbildning för att undervisa i de ämnen och årskurser som de gör vid inspektionsbesöket. Rektor har utbildning och erfarenhet på det pedagogiska området. Kompetensutveckling anordnas för och erbjuds den undervisande personalen på skolan.

Personalens utbildning

Inspektionen visar att ett antal lärare undervisar i ämnen och årskurser som de inte har utbildning för. Det är inom naturorienterande ämnen, hem- och konsumentkunskap, svenska, samhällsorienterande ämnen (vikarie) samt trä- och metallslöjd. De lärare som saknar lärarexamen erbjuds tillfällig anställning. Annonsering sker på arbetsförmedlingen och i kristen press. Enligt skolans stadgar ska fast anställd personal på skolan ha en personlig kristen tro, i överensstämmelse med skolans trosgrund, vilket också enligt stadgarna bör styrkas med lämplig referens. Vidare ska tillfälligt anställd personal bejaka skolans kristna trosgrund och får inte motverka densamma. Enligt huvudmannen har beslut tagits på senaste styrelsemötet att denna del av stadgarna ska tas bort.

Inspektörerna bedömer att Mikaelskolans krav på att lärarna ska ha en personlig kristen tro försvårar möjligheten att rekrytera behörig personal till skolan, vilket också ökar risken för att kvaliteten i undervisningen inte håller tillräcklig hög nivå. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att huvudmannen är skyldig att följa 9 kap. 16 b § skollagen som anger att bestämmelserna i 2 kap. 4 och 5 §§ skollagen om behörighet och anställningsvillkor för lärare, förskollärare och fritidspedagoger gäller också för fristående skolor som är godkända enligt 9 kap. 2 § skollagen. Inspektörerna bedömer att skolan bör öka andelen personal med en utbildning för den verksamhet de i huvudsak ska bedriva.

3.3 Rektorns ansvar**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektorn som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Rektors ansvar* har god kvalitet. Rektorn har flerårig erfarenhet som skolledare håller sig väl förtrogen med den dagliga verksamheten bland annat genom att vistas ute i verksamheten och uppges av både elever och personal som en synlig rektor. Mycket av skolans verksamhet fungerar väl och rektorn har enligt personalen stor betydelse för det pedagogiska arbetet och skolans kristna profil (värdegrundsarbete). Rektorn är också aktiv i samarbetet med andra skolor i kommunen och i det ”kristna friskolorrådet”. Rektorns ansvar för uppföljning av resultaten i samtliga ämnen bör dock förbättras.

Rektorn som pedagogisk ledare och ansvarig för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Som pedagogisk ledare har rektorn, enligt läroplanen, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Mot bakgrund av att det finns behov av förbättringar när det gäller uppföljning och utvärdering av resultaten i alla ämnen och av skolans kvalitetsarbete och kvalitetsredovisning bör rektorn ta ett tydligare ansvar för det pedagogiska ledarskapet på skolan. Inspektionen visar dock att rektorn genom samtal med specialpedagog, lärare och i olika konferenser har en förhållandevis god bild av elevernas resultat.

Rektorn har inte heller tillsett att eleverna getts möjlighet att delta i arbetet med likabehandlingsplanen eller med kvalitetsredovisningen (se område 2.1 och 3.4).

Sammantaget bedömer inspektörerna att rektorn bör ta ett större ansvar för det pedagogiska ledarskapet och för uppföljning och utvärdering av skolans resultat.

3.4 Kvalitetsarbete**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att området *Kvalitetsarbete* uppvisar mindre god kvalitet. Elevernas resultat följs upp på elevnivå och leder till förändring av undervisningen. Resultaten på skolövergripande nivå följs dock inte upp i samtliga ämnen eller utvärderas i tillräcklig grad. De brukarundersökningar som genomförs används som underlag i skolans utvärderingar. Genom dessa undersökningar får skolan en uppfattning om hur elever och föräldrar upplever att skolans lyckas med att uppnå läroplanens mål. Skolans kvalitetsarbete fungerar i flera avseenden väl men skolans kvalitetsredovisning motsvarar dock inte förordningens krav.

Kvalitetsredovisning

Varje skola ska årligen enligt förordningen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals medverkan i arbetet med kvalitetsredovisningen. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. Det ställs också krav på att uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan ska redovisas i kvalitetsredovisningen.

Mikaelskolans kvalitetsredovisning innehåller målområdena; normer och värden, kunskap, elevernas ansvar och prioriterade målområden. Till varje område har skolan angett några mål, åtgärder och man redovisar måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningens sammanfattning anges vilka åtgärder skolan kommer att vidta för att förbättra verksamheten inför nästa läsår.

Någon koppling till föregående års kvalitetsredovisning är svår att se, exempelvis om resultaten förbättrats eller försämrats sedan föregående läsår och vilka åtgärder som vidtagits. I kvalitetsredovisningen för år 2006/07 redovisas kunskapsresultaten i matematik för årskurs 5 och 8 men saknas i övriga ämnen. Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen ska enligt författningarna redovisas i skolans kvalitetsredovisning vilket saknas i Mikaelskolans kvalitetsredovisning för år 2006/07. Elever har heller inte varit delaktiga i arbetet med kvalitetsredovisningen. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen inte är i enlighet med förordningens krav.

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet,
- om huvuddelen av skolans undervisning bedrivs med hjälp av lärare som är anställda av skolan,

- om utbildningen sker inom ramen för Skolverkets tillstånd.

Bedömning av området Huvudmannaskap och tillstånd:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området *Huvudmannaskap och tillstånd* sammantaget är av god kvalitet och att verksamheten bedrivs inom ramen för skolans tillstånd.

3.6 Stabilitet

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan har ett stabilt elevunderlag och en stabil ekonomi så att skolans varaktighet och elevernas fortsatta skolgång kan garanteras.

Bedömning av området Stabilitet:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Efter den 1 mars 2008, då val av skola i Sollentuna kommun genomförts, har skolan inkommit med uppgifter gällande elevantal inför läsåret 2008/09. Enligt huvudmannens uppgifter kommer 11 barn att gå i förskoleklassen och 129 elever i grundskolan kommande läsår.

Inspektörerna bedömer att skolans ekonomi är stabil.

Stockholm 2008-08-19

Marie Wiberg-Svensson

Gunnel Eriksson